

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Schiller og Bruden fra Messina

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Schiller og Bruden fra Messina", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_67-intro-shoot-idm562.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

'Sluttelse' og tårestrøm

På baggrund af sin afvisning af idealismens æstetik udvikler Grundtvig sin egen opfattelse af, hvordan tilskueren skal tilegne sig kunstværket. Frem for den frie, reflekterende tilskuer foretrækker Grundtvig en emotionel medleven i tragedien, som Schiller fordømmer i slutningen af fortalen til *Die Braut von Messina*. For Schiller gælder det netop, at tilskueren skal beholde sin frihed i "affekternes storm" (Schiller 1974b, s. 822), hvilket korets poetiske refleksion er med til at sikre. Grundtvig derimod ser hengivelsen som mulighed for en "Ahnelse af det Evige" (s. 233). Denne hengivelse betegner han med begrebet 'Sluttelse', der er afhandlingens gennemgående begreb og skal forstås som "engagement" eller "identifikation". 'Sluttelsen' og, som verbum, 'at slutte' bliver et nøgleord for Grundtvigs tidlige afhandlinger, som Flemming Lundgreen-Nielsen har påpeget (1965, s. 72 f.).

* 'Sluttelsen' og verbet 'at slutte' er nærmest allestedsnærværende i "Om Religion og Liturgie" (1807a, fx s. 138 og 157). I sin kritik fra 22. februar 1805 af Johannes Ewalds drama *Rolf Krage* (1770) skriver Grundtvig, at dramaet for ham at se ikke er vellykket, da tragedieheltenes død ikke er knyttet til selve epokens undergang. Først når det er tilfældet, "slutter Tilskueren sig til den kjæmpende Helt, da føler Han sig indhvirvlet i en høyere Existens" (*Dag- og Udtogsbøger* 1, s. 204). Først et sådant historisk drama vil få beskueren til at engagere sig fuldt og helt i dramaets hovedperson på en måde, der svarer til det ideal, han skitserer i "Om Schiller".

For Grundtvig er det således ikke, når tilskueren oplever sin egen frihed i mødet med kunstværket, at han har "den højeste Nydelse", som Schiller beskriver det i fortalen til *Die Braut von Messina*, men i stedet "naar vi tage Deel i Noget med vort hele Væsen, som Heelt" (s. 233). Grundtvig foretrækker det umiddelbare, følelsesmæssige engagement frem for den reflektive fornuft:

"Vor hele Natur er da opløst i en Taarestrøm; men Ahnelsen af det Evige omgiver den med sin Straalemur, saa intet af det Endelige, Usle, kan røre den, og vi leve da, ikke i en forædlet jordisk, men en overjordisk Tilværelse" (s. 233).

Endnu en gang er det Steffens, der påvirker Grundtvig; begrebet 'Sluttelse' anvendes adskillige gange i samme betydning i Steffens' filosofiske indledningsforelæsninger om subjektets rette forhold til historien og - i dette tilfælde - poesien:

"Vi omgives af en høj en herlig Glands; en dyb Længsel vaagner i vort Inderste, og *slutter* os uimodstaaelig til den forunderlige göglende Verden - / Den forsvinder -" (Steffens 1996, s. 34, fremhævet af GV).

Steffens' beskrivelse af, hvordan poesien fremtryller anelsen af en "guddommelig, gylden Verden", har iøjnefaldende fællestræk med Grundtvigs lysmættede metaforik i ovenstående citat. 'Sluttelsen' bliver for både Steffens og Grundtvig den rette måde at forholde sig til anelsen af det absolutte på.